

BÀI TẬP GIÁO KHOA

Thầy giáo : Nguyễn Quốc Tùng

TOÁN

Bài **22**

ĐẠI LƯỢNG TỈ LỆ THUẬN

Bài 1

Vì x và y là hai đại lượng tỉ lệ thuận nên $y = kx$.

Thay $x = 6, y = 4$ vào ta có: $4 = k \cdot 6$, suy ra $k = \frac{4}{6} = \frac{2}{3}$.

Công thức biểu diễn y theo x là: $y = \frac{2}{3}x$.

Khi $x = 15$ thì $y = \frac{2}{3} \cdot 15 = 10$.

Khi $y = 10$ thì $10 = \frac{2}{3}x$, suy ra $x = 10 : \frac{2}{3} = 15$.

Bài 2

Vì x và y tỉ lệ thuận nên $x = ky$.

Thay $x = -3, y = 9$ vào ta có: $-3 = k \cdot 9$, suy ra $k = \frac{-3}{9} = -\frac{1}{3}$.

Hệ số tỉ lệ của x đối với y là $-\frac{1}{3}$.

Công thức biểu diễn x theo y là: $x = -\frac{1}{3}y$.

Khi $y = -12$ thì $x = -\frac{1}{3} \cdot (-12) = 4$.

Bài 3

Ta có x tỉ lệ thuận với y theo hệ số 3 nên $x = 3y$.

Lại có y tỉ lệ thuận với z theo hệ số 0,5 nên $y = 0,5z$.

Thay y vào biểu thức của x : $x = 3 \cdot (0,5z) = 1,5z$.

Vậy x tỉ lệ thuận với z theo hệ số tỉ lệ là 1,5.

Công thức biểu diễn x theo z là: $x = 1,5z$.

Bài 4

Vì vận tốc không đổi nên quãng đường (s) và thời gian (t) là hai đại lượng tỉ lệ thuận.

Vận tốc của ô tô là: $v = 120 : 2 = 60$ (km/h).

Công thức tính quãng đường là $s = 60t$.

Trong 5 giờ, ô tô đi được: $s = 60 \cdot 5 = 300$ (km).

Quãng đường và thời gian là hai đại lượng tỉ lệ thuận.

Bài 5

Gọi khối lượng muối và nước cần dùng lần lượt là x, y (gam).

Theo đề bài, tỉ lệ muối và nước là $9 : 1000$ nên $\frac{x}{9} = \frac{y}{1000}$.

Tổng khối lượng nước muối là $x + y = 504,5$ gam.

Áp dụng tính chất dãy tỉ số bằng nhau: $\frac{x}{9} = \frac{y}{1000} = \frac{x+y}{9+1000} = \frac{504,5}{1009} = 0,5$.

Khối lượng muối: $x = 0,5 \cdot 9 = 4,5$ (gam).

Khối lượng nước: $y = 0,5 \cdot 1000 = 500$ (gam).

Bài 6

Gọi số tiền lãi của ba đơn vị lần lượt là a, b, c (triệu đồng).

Theo đề bài: $\frac{a}{3} = \frac{b}{5} = \frac{c}{7}$ và $a + b + c = 450$.

Áp dụng tính chất dãy tỉ số bằng nhau: $\frac{a}{3} = \frac{b}{5} = \frac{c}{7} = \frac{a+b+c}{3+5+7} = \frac{450}{15} = 30$.

Tiền lãi đơn vị 1: $a = 30 \cdot 3 = 90$ (triệu đồng).

Tiền lãi đơn vị 2: $b = 30 \cdot 5 = 150$ (triệu đồng).

Tiền lãi đơn vị 3: $c = 30 \cdot 7 = 210$ (triệu đồng).

Bài 7

Gọi độ dài ba cạnh của tam giác là x, y, z (cm).

Theo đề bài: $\frac{x}{3} = \frac{y}{4} = \frac{z}{5}$ và $x + y + z = 48$.

Áp dụng tính chất dãy tỉ số bằng nhau: $\frac{x}{3} = \frac{y}{4} = \frac{z}{5} = \frac{x+y+z}{3+4+5} = \frac{48}{12} = 4$.

Độ dài các cạnh là: $x = 12$ cm, $y = 16$ cm, $z = 20$ cm.

Vì $12^2 + 16^2 = 144 + 256 = 400 = 20^2$ nên theo định lý Pythagore đảo, đây là tam giác vuông.

Bài 8

Gọi x là số mét vải cần để may 20 bộ quần áo.

Vì số mét vải và số bộ quần áo tỉ lệ thuận nên ta có tỉ lệ thức: $\frac{15}{6} = \frac{x}{20}$.

Suy ra $x = \frac{15 \cdot 20}{6} = 50$ (mét).

Vậy cần dùng 50 mét vải.

Số mét vải và số bộ quần áo là hai đại lượng tỉ lệ thuận.

Bài 9

Gọi khối lượng hai thanh đồng lần lượt là m_1, m_2 (gam).

Vì khối lượng tỉ lệ thuận với thể tích nên: $\frac{m_1}{25} = \frac{m_2}{35}$.

Biết $m_2 - m_1 = 89$.

Áp dụng tính chất dãy tỉ số bằng nhau: $\frac{m_2}{35} = \frac{m_1}{25} = \frac{m_2 - m_1}{35 - 25} = \frac{89}{10} = 8,9$.

Khối lượng thanh thứ nhất: $m_1 = 8,9 \cdot 25 = 222,5$ (gam).

Khối lượng thanh thứ hai: $m_2 = 8,9 \cdot 35 = 311,5$ (gam).

Bài 10

Gọi số cây 3 lớp 7A, 7B, 7C trồng được lần lượt là a, b, c (cây).

Theo đề bài: $\frac{a}{4} = \frac{b}{5} = \frac{c}{6}$ và $c - a = 20$.

Áp dụng tính chất dãy tỉ số bằng nhau: $\frac{c}{6} = \frac{a}{4} = \frac{b}{5} = \frac{c - a}{6 - 4} = \frac{20}{2} = 10$.

Số cây lớp 7A: $a = 10 \cdot 4 = 40$ (cây).

Số cây lớp 7B: $b = 10 \cdot 5 = 50$ (cây).

Số cây lớp 7C: $c = 10 \cdot 6 = 60$ (cây).